യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 42

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

തതഃസ് സ ജീവോ ഭഗവൻ-ദൃഷ്ട-വാ+ന്ദേഹ-സംഭ്രമമ് .
ആദി-സർഗേ നഭഃസ്-സംസ്ഥഃഖ് കാമ-വ+സ്ഥാ-മുപൈതി ഹി .. 1

ഈശ്വര ഉവാച .

പരസ്-മാത്/പരമേ+ വ്യോമ്നി പൂർ-വോക്ത+ക്രമതോ വപുഃ .
ജീവഃഫ് പ+ശ്യതി സംപ+ന്നം സച+ സ്വപ്ന-നരോ യഥാ .. 2

സർവ-ഗ+ത്വാച്-ചി+ദ്ധന+സ്യ കാ+ര്യം സ്വപ്ന-നരോ്ഽപി ഹി .
യഥാ കരോ+ത്യാശു തഥാ ജീവോ്ഽ+ദ്യാപി ശരീര-ധൃക് .. 3

സനാ-തനോ്ഽഹ-മ+വ്യ+ക്തഃഫ് പുമാനി+ത്യഭിധാംൻ തതഃ .
കരോ+ത്യാത്മനി തേനാശു+ പ്രഥമഃഫ് പ്രഥിതഃഫ് പുമാൻ .. 4

ഏവം സ സർഗേ കസ്മിംശ്-ചിത്-പ്രഥമോ്ഽഥ സദാ-ശിവഃ .
കസ്മിംശ്-ചി+ദ്വിഷ്ണു-രി+ത്യു+ക്തോ
നാ+ഭ്യുത്-പ+ന്നഃഫ് പിതാമഹഃ .. 5

പിതാ-മഹഃസ് സ കസ്മിംശ്-ചിത്/കസ്മിംശ്-ചിദപി ചേതരഃ .
സ ച സംങ് കല്പ-പുരുഷഃസ് സംകല്പാ+ന്മൂർതി-മാ+സ്ഥിതഃ .. 6

പുഷ്ടഃഫ് പ്രഥമ-സംക+ല്പസ്/താം മനോ-മൂർതി-മാ+സ്ഥിതഃ .
യ+ദ്യഥാ കല്പയ+ത്യാശു ത+ത്ത-ഥാനു-ഭവ+ത്യലമ് .. 7

ത+ത്ത്വ-സ+ദ്രൂപ-മഖിലം ശൂ+ന്യ-വേതാ-ലകോ യഥാ .
ഭ്രമ-ദൃഷ്ട്യാ തു സ+ദ്രൂപ-മിത്യഹംൻതാ ജഗദ്-ഗതിഃ .. 8

ദ്രഷ്ടാദി-പുരുഷസ്/ത്വേവം സ്വയം സംപ+ദ്യതേ ഹി യഃ .
സ നിമേഷം പ്രതി+ വ്യോമ സമുദേ+ത്യഥ നീയതേ .. 9

നിമേഷ ഏവ ക+ല്പോ യോ മഹാ-കല്പ-പരമ്പരാമ് .
പ്രതിഭാസ-വിപ+ര്യാസ/മാത്രേ-ണാനു-ഭവ+ത്യലമ് .. 10

പരമാണൗ പരമാണൗ+ വ്യോമ്നി+ വ്യോമ്നി+ ക്ഷണേ+ ക്ഷണേ .
സർഗ-കല്പ-മഹാ-കല്പ-ഭാവാ-ഭാവാ ഭവ+ന്തി തേ .. 11

ദൃ+ശ്യ+ന്തേ കേചി-ദ+ന്യോ+ന്യം സാധർ/മ്യാദ്-വാസനാ-ഗതേഃ .
മിഥഃഖ് കേചി+ന്ന ദൃ+ശ്യ+ന്തേ ദൃഷ്ടേ-നാഥ സദാ+ത്മനാ .. 12

സർഗാഃസ് സർഗേണ സർവ+ത്ര സംഭവ+ന്തി ന തേ ശിവേ .
ഭവ+ന്തി പരമേ+ വ്യോമ്നി+ വ്യോമ-രൂപാ ഇതി+ സ്വയമ് .. 13

സ്വയംഞ്ച് ച സദ-സ+ദ്രൂപാ ലീയ+ന്തേ+ സ്വപ്ന-ശൈലവത് .
സർഗൈർന ദേശ ആ+ക്രാ+ന്തോ ന-ച കാലോ ന കർതൃതാ .. 14

ന ചൈതേ തത്-സ്വരൂപാ വാ/ ന ക+ല്പ്യംൻ നാപി ച+ ക്ഷണഃ .
ന ചേദംഞ്ച് ജായതേ കിംചിൻ-ന ച കിംചന ന+ശ്യതി .. 15

സർവം സംക+ല്പ-രൂപേണ/ ചി+ച്ചമത്/കുരുതേ ചിതി .
സ്വപ്ന-പ+ത്തന-നിർമാണ/പാതോത്/പാതന/വജ്-ജഗത് .. 16

ന ദേശ-കാല+ക്രമണംങ്ങ് കരോതി ച മനാഗപി .
യഥാ സംങ്ങ്-ക+ല്പ-ശൈലേന ദേശകാലാ+ദ്യന+ന്തകമ് .. 17

ആ+ക്രാന്ത-മപി നാ+ക്രാ+ന്തംൻ തഥൈവ ജഗതാ സതാ .
അഥ നാ+ക്രാ+ന്ത-മാ+ക്രാ+ന്ത/മിവ സംങ്ങ് ക+ല്പ-മേരുണാ .. 18

യഥോ+ച്ചൈർ/ദേശ-കാലാദി തഥൈവ ജഗതാ സതാ .
സംപ+ദ്യതേ യഥാ യോ്സൗ പുരുഷഃസ് സർവ-കാരകഃ .. 19

അനേ-നൈവ+ ക്രമേണേഹ കടിഃസ് സംപ+ദ്യതേ+ ക്ഷണാത് .
ത+സ്ഥുഷാ-മേവ-മേവേഹ ജാതയോ ഹി ചതുർ-വിധാഃ .. 20

രു+ദ്രാ+ദ്യാസ്/തൃണ-പ+ര്യ+ന്താഃസ് സംപ+ദ്യ+ന്തേ+ ക്ഷണം പ്രതി .
പരമാ-ണൂപ-മാഃസ് സ+ന്തി തഥാ കേചി-ദണൂ-പമാഃ .. 21

ഏഷ ഏവ+ ക്രമസ്-തേഷാം സതി വാ്സതി സർഗകേ .
അസ്യാഃസ് സംസാര-മായായാ/ ഏവം/ഭൂതാർഥ-ഭാവനാത് .. 22

ഭേദോപ-ശാ+ന്താ/വ+ഭ്യാസാദ്/ഭവ+ത്യുപ-ഗതഃശ് ശിവഃ .
നിമേഷ-ശത-ഭാഗാർധ/മാ+ത്രമേവ പരാ ചിതിഃ .. 23

സ്വരൂപ-തശ്-ചേൽ-ലുഠിതാ/ സൈഷോ-ദേ+ത്യന-വ+സ്ഥിതിഃ .
സാ+ ജ്ഞരൂപാ ശിലാകാശ ഇവ ചിത്-സ്വാ+ത്മനി+സ്ഥിതാ .. 24

തദനാ+ദ്യവ-ഭാസാ+ത്മ+ ബ്ര+ഹ്മ-ശബ്ദേന ഗീയതേ .
അസ്മിൻ/പ്രൗഢിംങ്ങ് ഗതേ സർഗേ മഹാചിദ്-ദ്യോതനംൻ ന ച .. 25

സംഗതാ-സ+ത്യ-ദിഗ്/ദേശ/കാലാംശ-പര-മാണുതാ .
ജീ-വ-താ-മാഗതാ ഭൂത/ത+ന്മാ+ത്ര/വലനാ+ക്രമാത് .. 26

ഭവ+ത്യങ്ഗ മൃഗീ-വീരുത്/കീട-ദേവാ-സുരാദികമ് .
യസ്മി+ന്നി+ത്യേ തത്യേ്ന+ന്തേ ദൃഢേ+ സ്രഗിവ തി+ഷ്ഠതി .. 27

സദസദ്/ഗ്രഥിതംവ് വി+ശ്വംവ് വി+ശ്വഗേ വി+ശ്വകർമണി .
ന ത+ദ്ദൂരേ ന നികടേ/ നോർധ്വേ നാധോ ന തേന മേ .
ന പൂർവംൻ നാ+ദ്യ-ന+ പ്രാതർ/ന സ+ന്നാ-സ+ന്ന മ+ധ്യമമ് .. 28

അനുഭവ-കലനാ-മൃത്യേ+സ്യ മാതാ
ഭവതി ന സർവ-വിക+ല്പ-നേ+ഷ്വ-സത്-സു
ഫ-ല-ദു-രു-വിഭവാ+ പ്രമാണ-മാലാ
സ്ഥിതി-മുപയാതി ന വാരിണീവ വ+ഹ്നിഃ .. 29

യഥാ-പൃഷ്ടം മുനേ+ പ്രോക്തംൻ ത്വയി ക+ല്യാണ-മസ്തു തേ .
ദിശം പ്ര-യാ-മോ്ഭി-മതാ/-മാഗ+ച്ഛോത്തിഷ്ഠ പാർവതി .. 30

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ നീല-കണ്ഠോ്സൗ+ ത്യ+ക്ത-പുഷ്പാ+ഞ്ജലൗ മയി .
തതാര പരി-വാരേണ സമ-മമ്ബര-കോടരമ് .. 31

തസ്മിൻ-ഗതേ+ ത്രി-ഭുവനാധി-പതാവു-മേശേ+
സ്ഥി+ത്വാ+ ക്ഷണംൻ തദനു സംസ്മൃതി-പൂർവ-മേവ .
അങ്ഗീ-കൃതംൻ നവ-പവി+ത്ര-ധിയാ മയാ+ത്മ-
ദേവാർ/ചനം ശമവ/ത്തൈവ ജിഹാ-സിതംൻ തത് .. 32

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ പരമാ+ത്മാഭി-ധാനംൻ നാമ+ ദ്വി/ച+ത്വാ-
രിംശഃസ് സർഗഃ .. 42..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
23.11.2023